

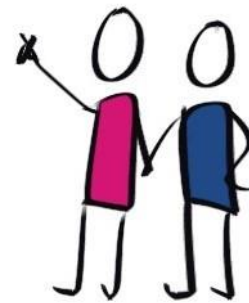
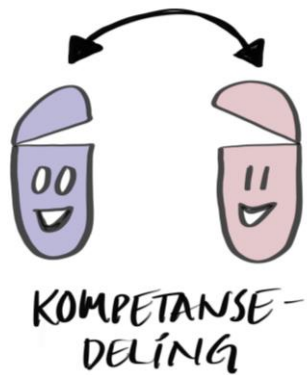
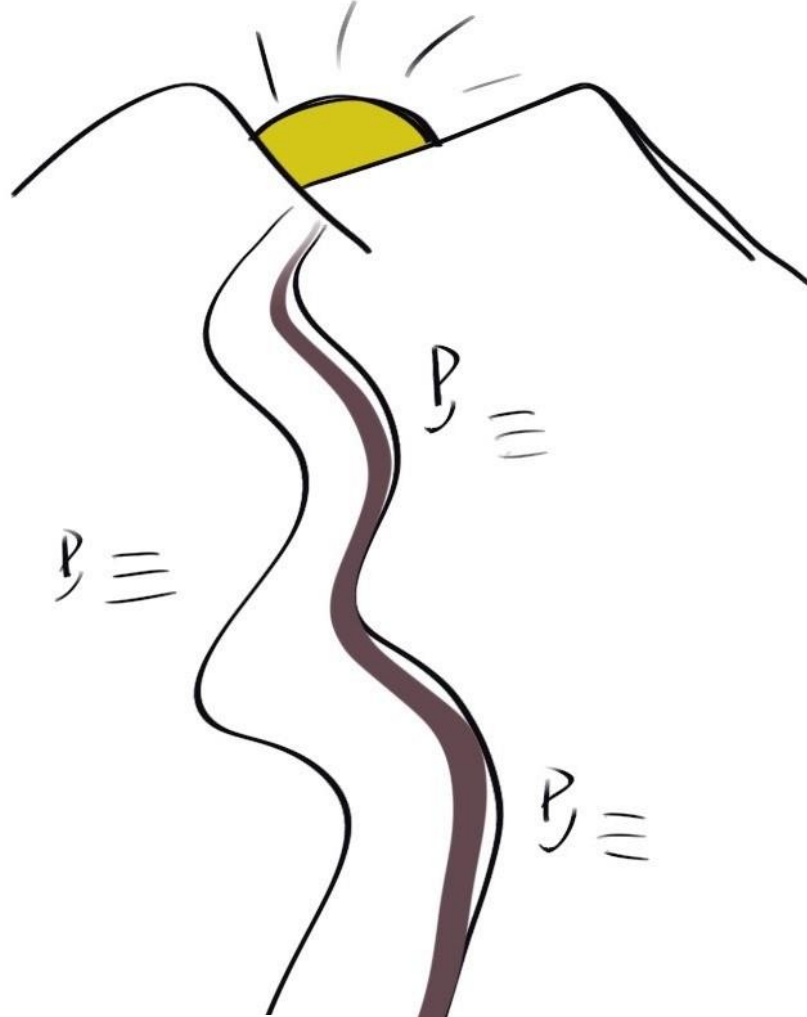
Innovative anskaffelsesprosesser

– sammen om å løse utfordringene i vannbransjen

Cecilie Møller Endresen, LUP

Jørgen Fidjeland, Tønsberg renseanlegg

10. februar 2023

Hva kommer vi innom ...

- ✓ Kort om LUP – hvem er vi og hva gjør vi?
- ✓ Hva er nå egentlig en innovativ anskaffelse (IOA)?
- ✓ Samhandle er gjennomgående i en IOA - synliggjort med 3 eksempler:
 - ✓ INNOVANN – Bærum kommune
 - ✓ SMELT – Oslo kommune m.fl.
- ✓ Slambehandling – 13 kommuner i en fellesprosess
- ✓ Flere initiativ vi kan gå sammen om innen vannbransjen?

5 Eiere

4 Departement

30 Partnere

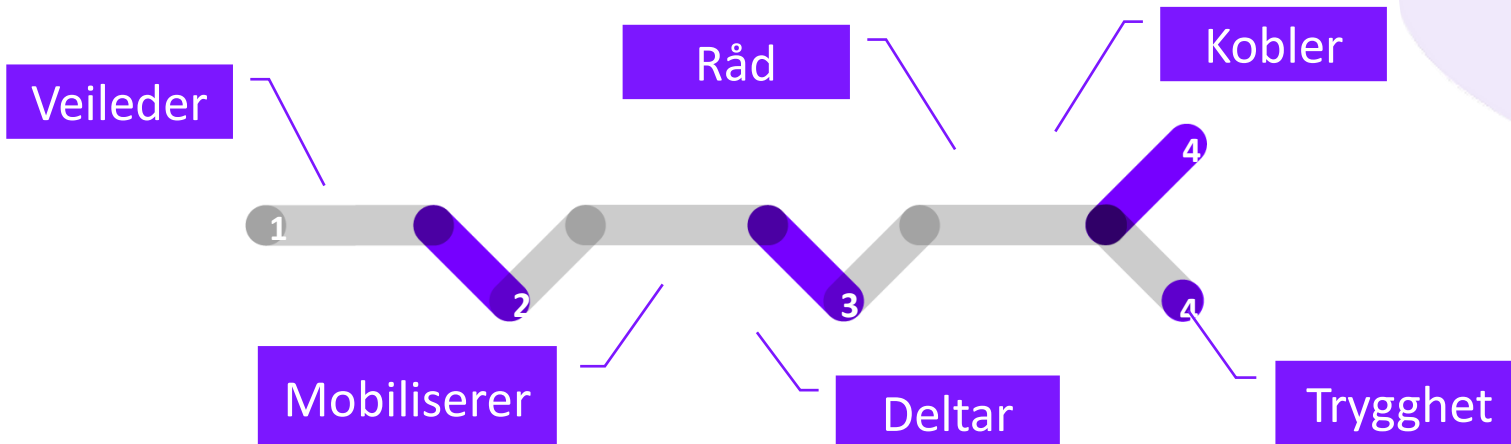

Oslo kommune har 2 partnere*
(Oslobygg og Oslo Kommune, byrådsleders kontor)

LUPs rolle og funksjon

Pådriver for innovative anskaffelser

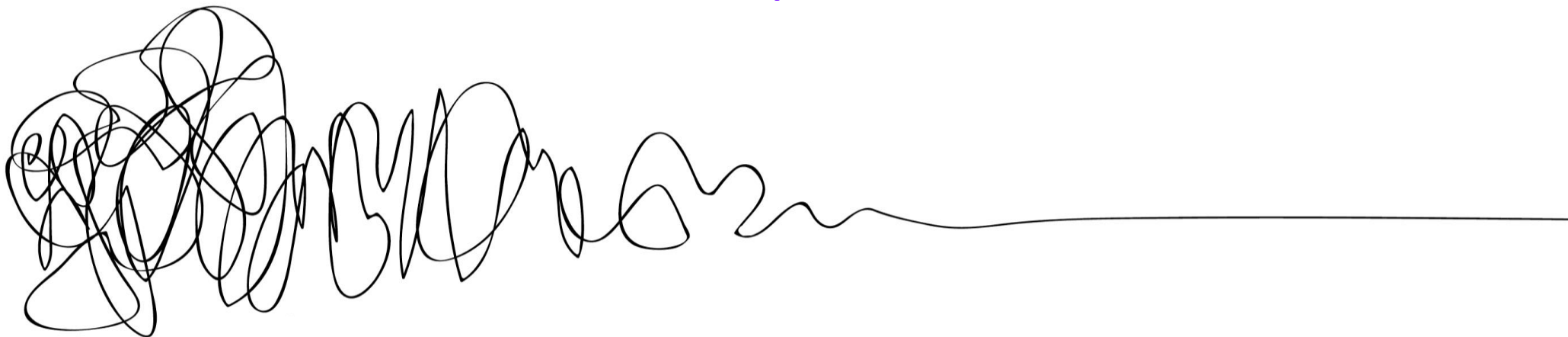
- **Introdusere** offentlige innkjøpere for innovative anskaffelser
- **Veiledning og råd** om gjennomføring
- **Tilrettelegge** møteplasser der behov kan møte løsninger
- **Formidle** læring og erfaringer
- **Koblingsaktør** mellom offentlige virksomheter og private leverandører
- **Spredning og skalering** av løsninger

Programmets ansatte

Den innovative anskaffelsesprosessen

Behov Kravspesifikasjon Konkurransgjennomføring Kontraktoppfølging Evaluering og læring

Behov Konkurransgjennomføring Kontraktoppfølging Evaluering og læring

Kartlegge

Beskrive behovet som skal dekkes

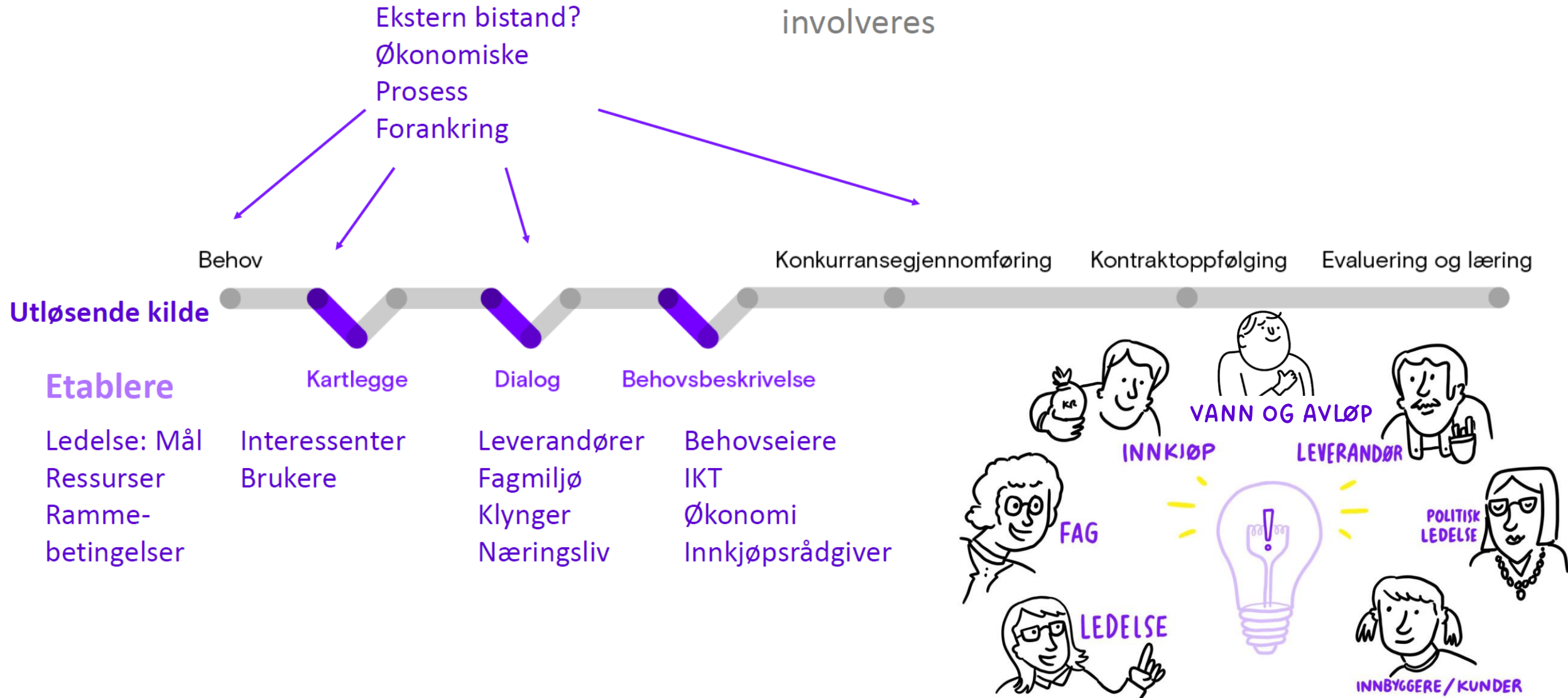
Dialog

Invitere leverandører og utviklere til dialog

Behovsbeskrivelse

Beskrive krav til ytelse- og funksjon i konkurransegrunnlaget

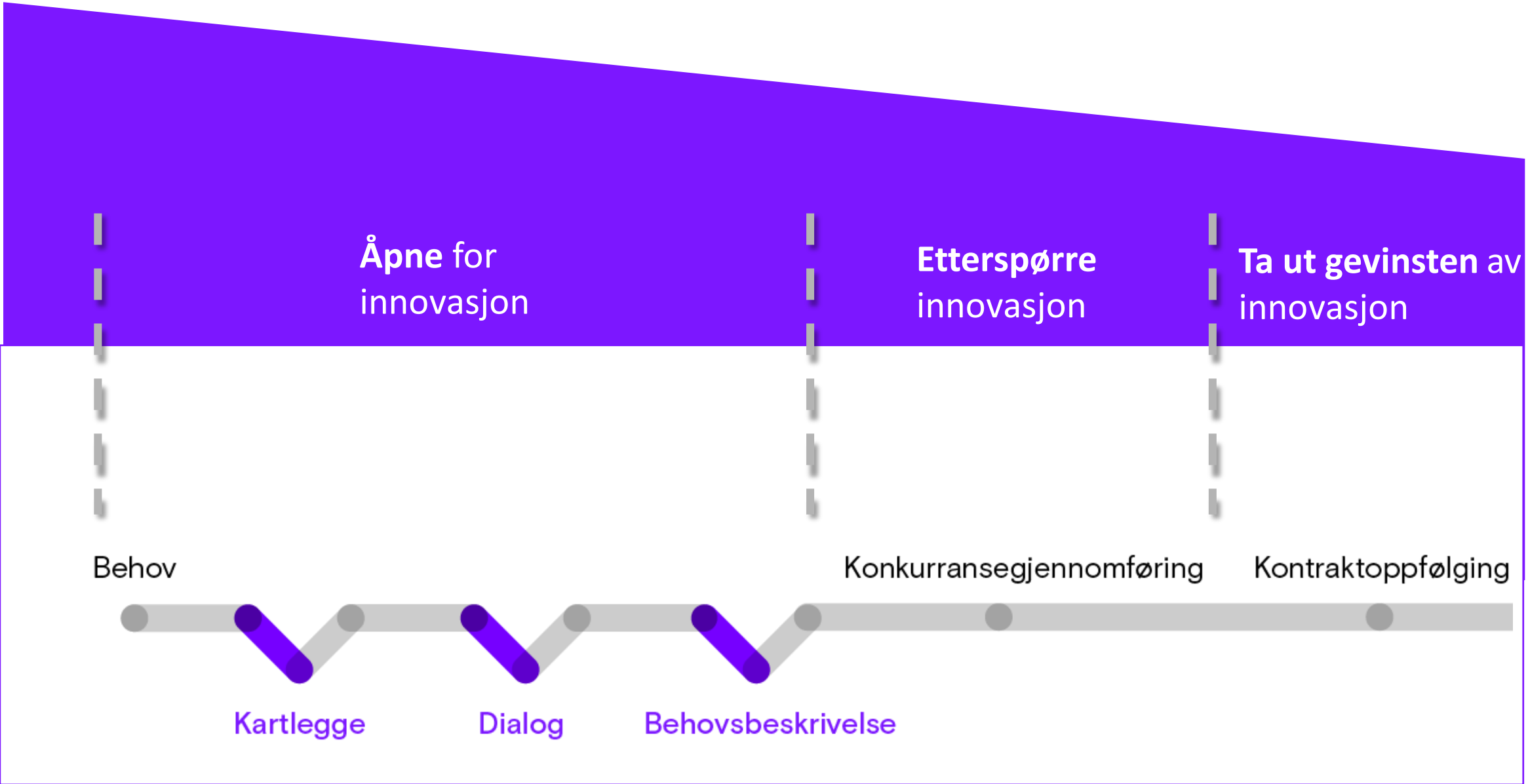
IOA er samarbeidsprosjekter, metodikken krever samarbeid internt, så vel som samarbeid med eksterne – en ressursbase som bør engasjeres og involveres

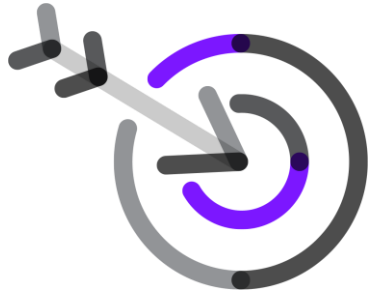

Ta seg tid til kunnskapsfangst

Mulighetsrom

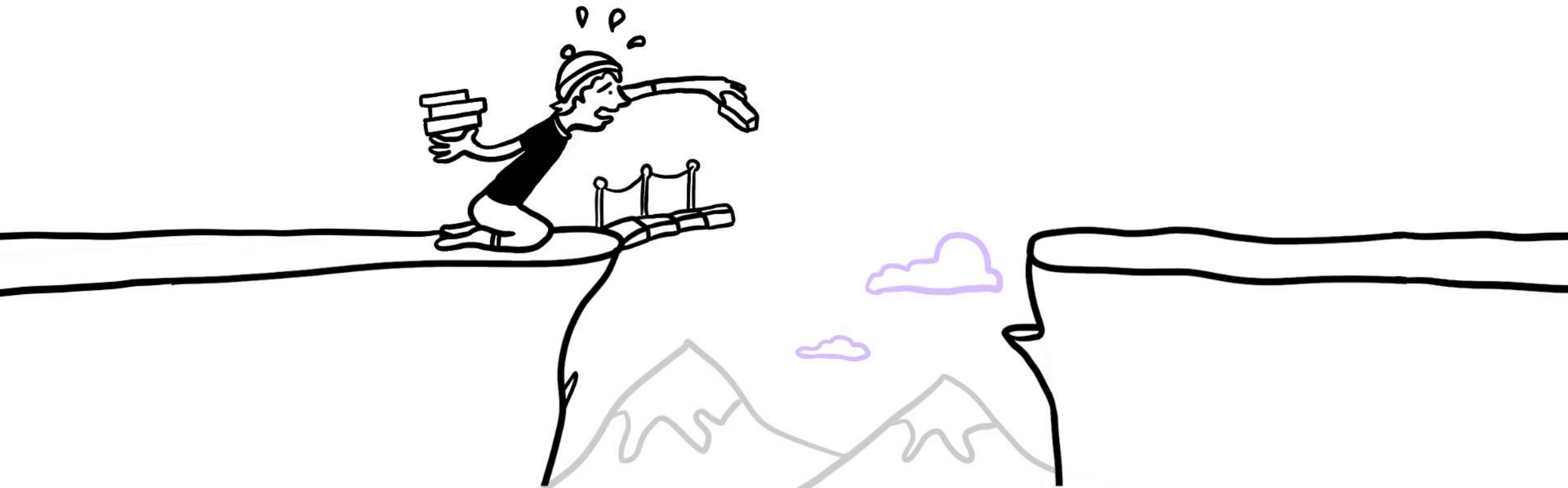
Et eksempel

Fremtidsrettet overvannshåndtering
Behovseier: Bærum kommune

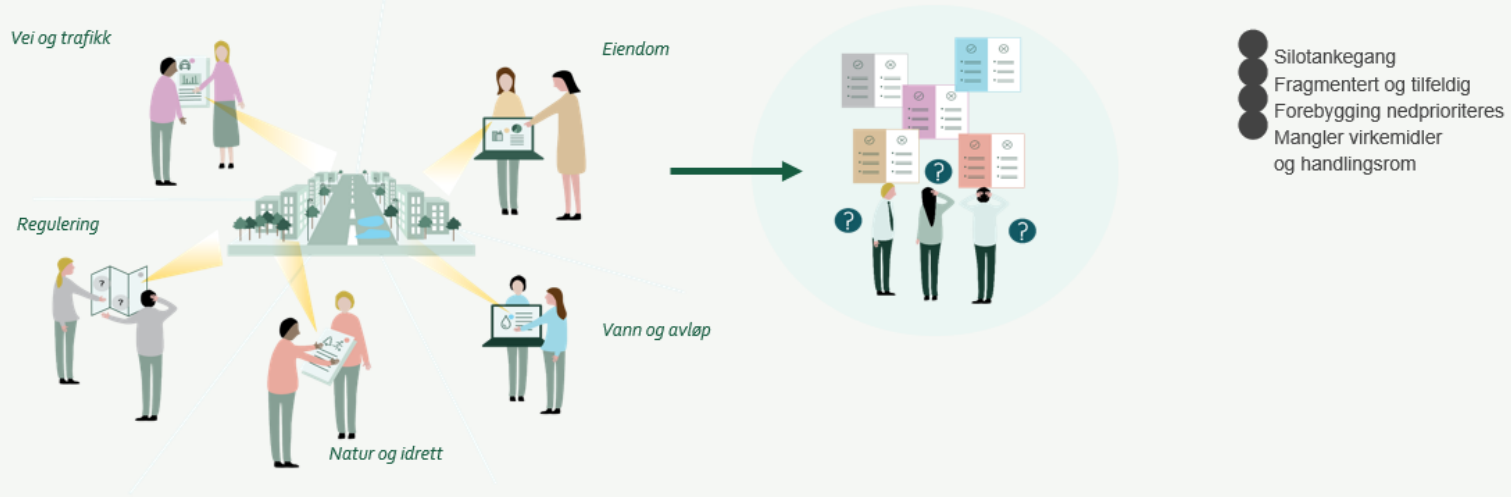

Å LØSE DET FAKTISKE PROBLEMET

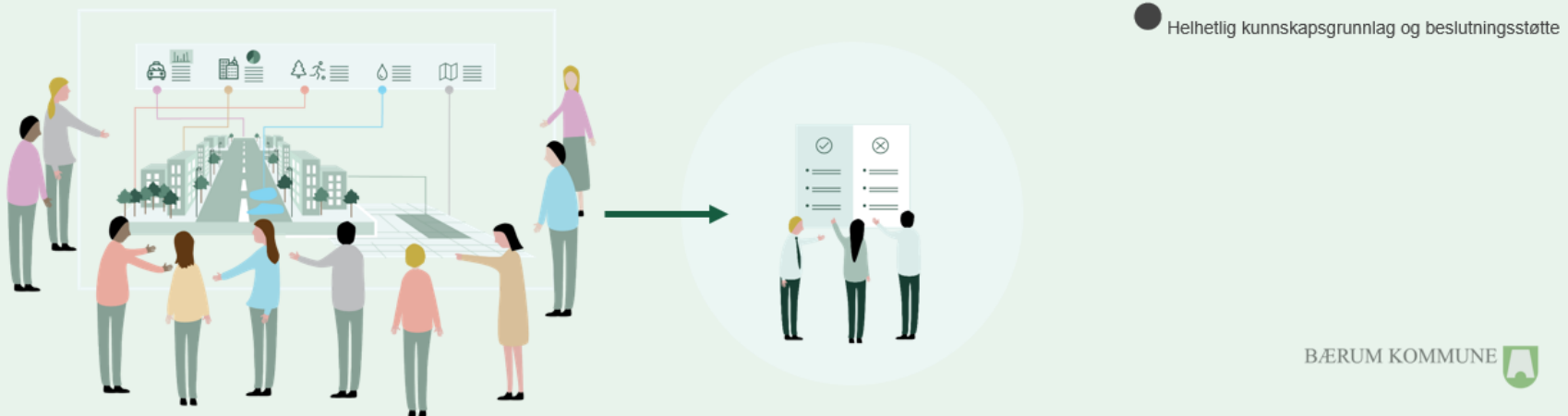

Behovskartlegging

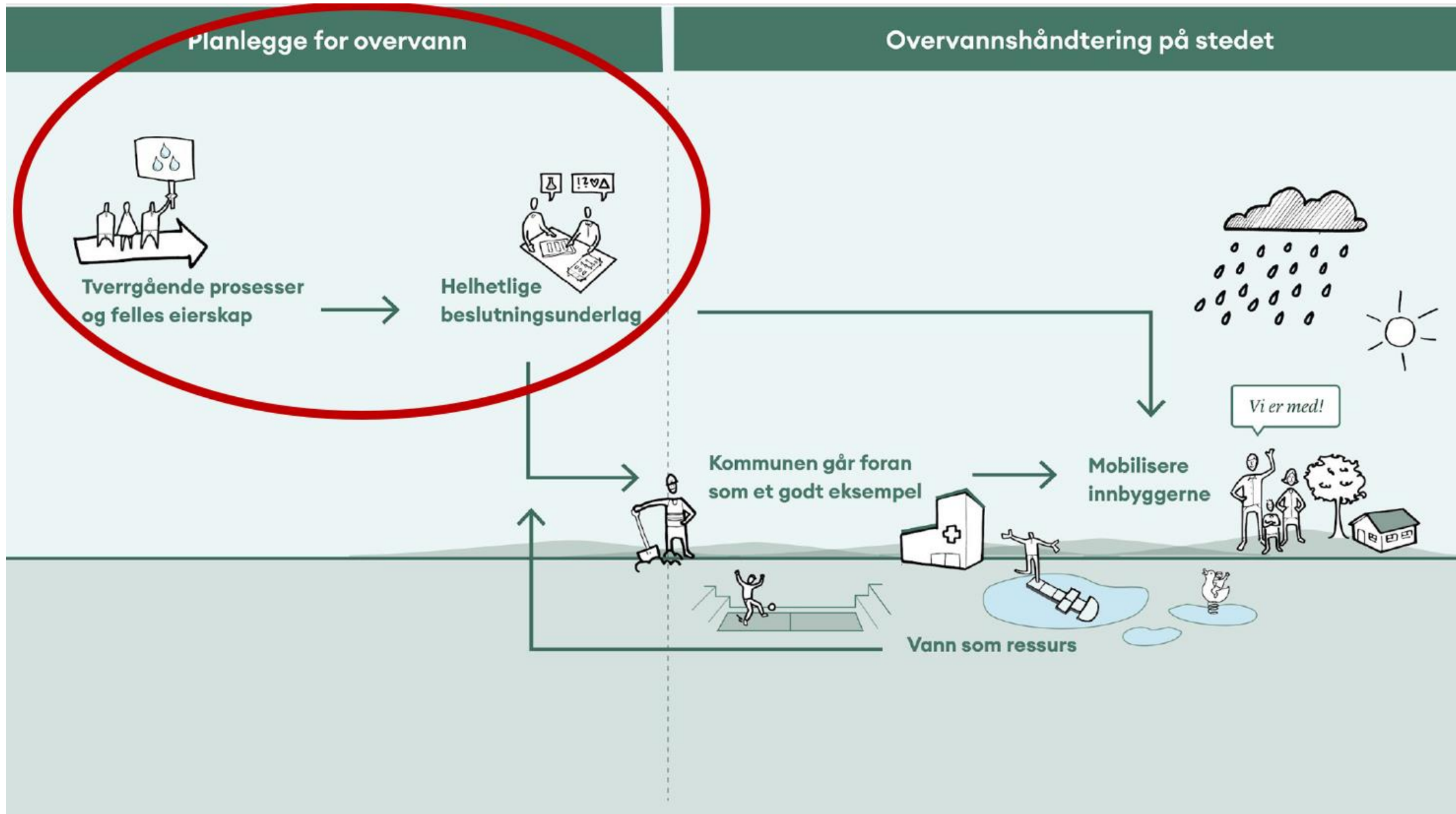
Nå-situasjonen

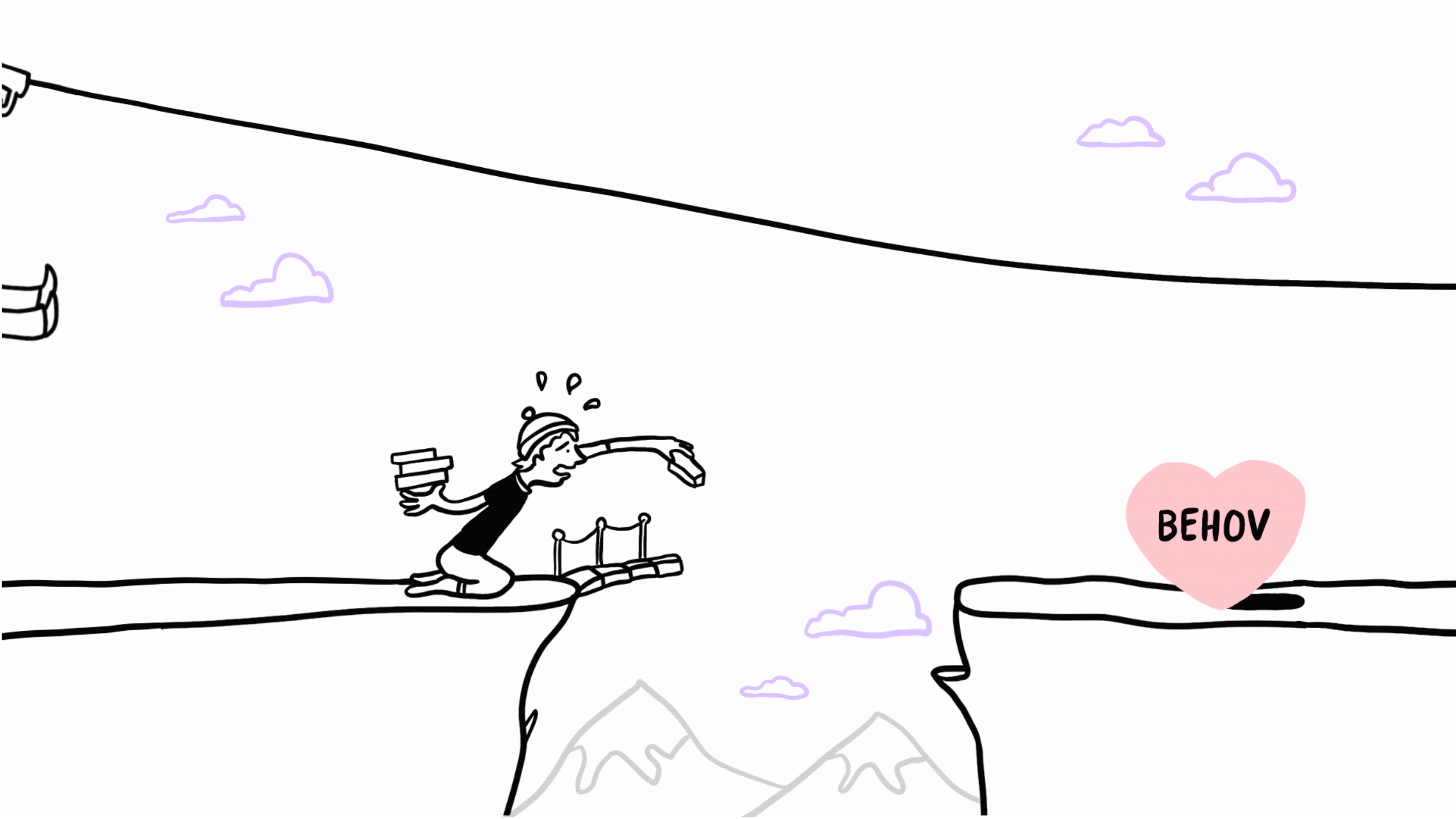

Ønsket situasjon

... og hva fant de ut?

BEHOV

«Bærum kommune ønsker **helhetlig beslutningsgrunnlag** for å lykkes med en fremtidsrettet overvannshåndtering i fortettete byforsteder.

For å realisere dette skal det utvikles **egnet verktøy og arbeidsprosesser**, som også bidrar til effektiv ressursbruk og tverrfaglig samarbeid i kommunen.

Partnere i Innovann

aarhusvand

Hva skulle de utvikle?

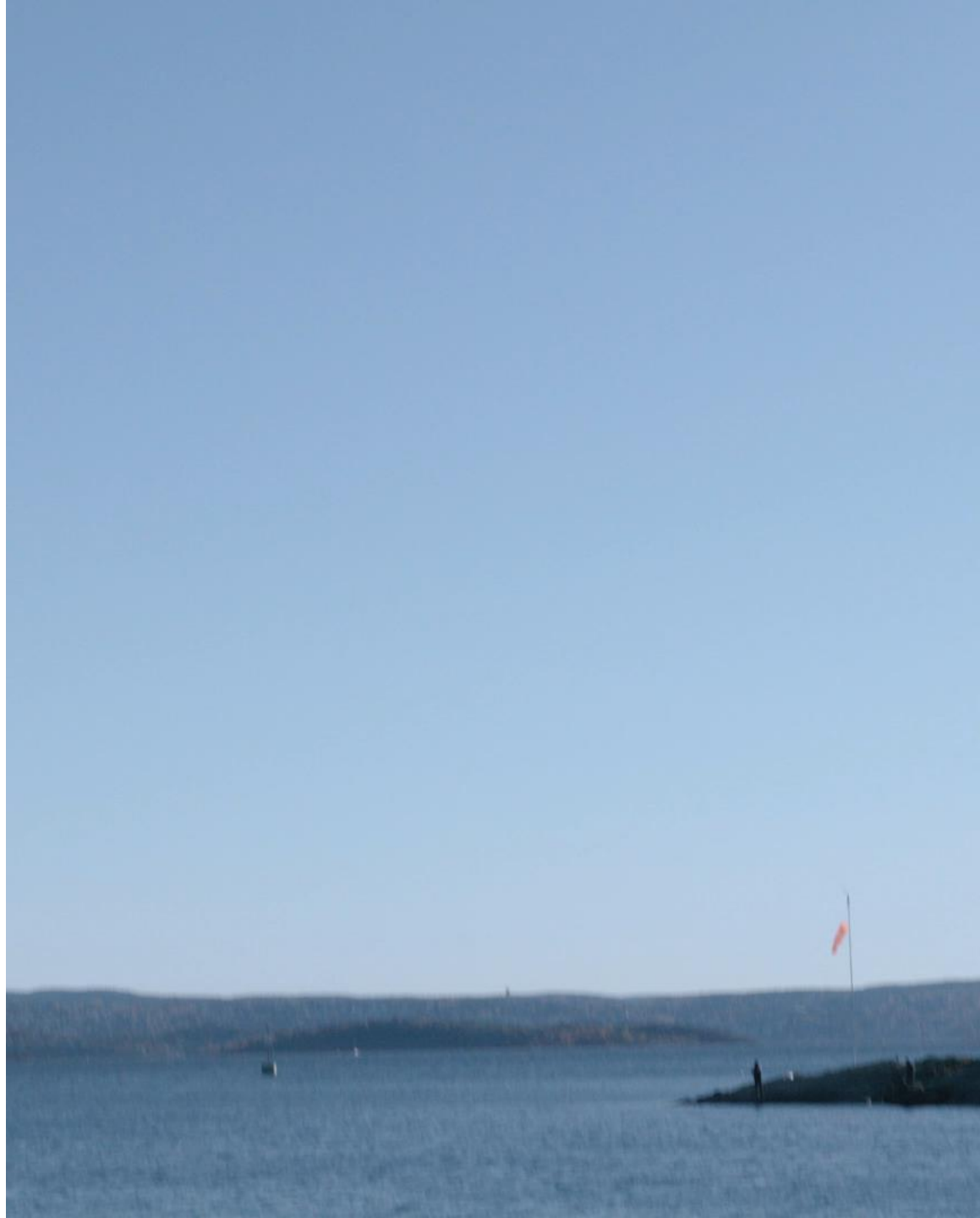
VERKTØYSUTVIKLING

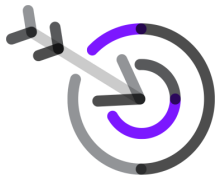
- **En oversikt over vannmengde, dybde, retning og hastighet:** Utvikling av hydrodynamiske analyser
- **En oversikt over areal:** Over problemområder og løsningsområder (digital skybruddsplan)
- **En oversikt over pris:** Utvikle kost-nytte beregninger, slik at overvannstiltak kan evalueres.
- **Tilgjengeliggjøres i saksbehandlingen:** Resultater fra verktøyet skal integreres mot systemer kommunen bruker i dag.

ARBEIDSPROSESSER

- **Kartlegge** hvordan overvannshåndteringen inngår i plan- og byggesaksbehandlingen i dag.
- **Kobling nytt verktøy og arbeidsprosesser** knyttet til overvann i planleggingen.
- **Avklare roller** i saksforløp, for å bruke verktøyet for å få til helhetlig overvannshåndtering
- *Eventuelle forslag til organisatoriske endringer.*

* Verktøysutviklingen tok utgangspunkt i verktøyet Scalgo Live som ble utvidet med nye funksjonaliteter

2019
Forprosjekt og
søknad IN

2020
Behov og
dialog

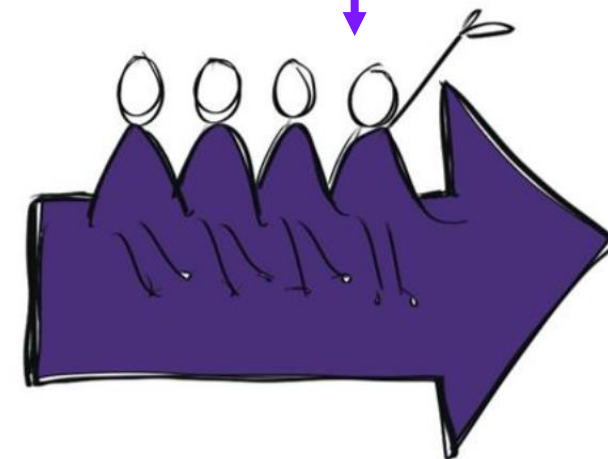
2020-2021
Konkurrans-
fase

2021-2023
Utvikling av
løsning

2023
Kjøp av
løsning

Følgevirksomheter

8 kommuner er følgevirksomheter og er skrevet inn i konkurransen (kan benytte kjøpsopsjon)

Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Sandnes, Skien, Fredrikstad, Drammen

Finn løsninger

- **Hvorfor?** Det er gjort mange innovative anskaffelser og det er utviklet gode løsninger av bedriftene på bestilling fra det offentlige. Vi må gå fra piloter til spredning og eksport.
- **Hva?** En nettside som skal gjøre det enklere for offentlige virksomheter å finne løsninger på behov og utfordringer.
- **Hvordan?** Nettsiden skal inspirere offentlige virksomheter til å kjøpe innovasjoner som er utviklet av bedrifter gjennom innovative anskaffelser. Du finner informasjon om løsningene, bedriftene, anskaffelsesprosessene og dokumentasjon.
- **Hvem?** Målgruppen for Finn løsninger er ansatte i kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter som ønsker å kjøpe nye og bedre løsninger
- **Hvor?** <https://innovativeanskaffelser.no/finn-losninger/>

Finn løsninger

Her finner du løsninger som er blitt til gjennom innovative anskaffelser. Er du interessert i å vite mer om bedriften bak løsningen eller prosessen og anskaffelsen, finner du lenker og kontaktinformasjon inne på hver enkelt løsning.

Vis bare løsninger som allerede er tilgjengelige

Løsning fra Storm Aqua AS & Soolo AS

Bedre overvannshåndtering med smarte sensorer

[Klima og miljøteknologi](#) [Kommunale tjenester](#) [Vann avløp og infrastruktur](#) [Regulering](#)

Løsning fra Env/Dan, Aarhus Vand, Scargo, SLA Norge & Mevon Economics

Fremtidsrettet overvannshåndtering med digital skybruddsplan

[IT software og systemer](#) [Klima og miljøteknologi](#) [Kommunale tjenester](#) [Vann avløp og infrastruktur](#) [Danmark](#) [Oslo](#)

Løsning fra W. Giersten

Ufremkommelige drikkevannstunneler renngjøres med vaskerobot

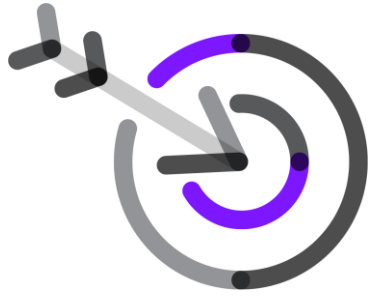
[Fylkeskommunale tjenester](#) [Kommunale tjenester](#) [Vann avløp og infrastruktur](#) [Vestland](#)

Finn løsninger

- vann på agendaen

Torsdag 30. mars
kl.09.00-10.00

Et eksempel til.....

SMELT

Samarbeid mellom Oslo kommune, Trondheim kommune og Trøndelag fylkeskommune

Førkommersiell anskaffelse av en ny løsning for håndtering av brøytesnø.

Snøen som ryddes bort fra gatene er ofte svært forurenset med blant annet miljøgifter, mikroplast, grus, salt og søppel. Av miljøhensyn er det strenge krav til hvordan snøen og smeltevannet skal håndteres.

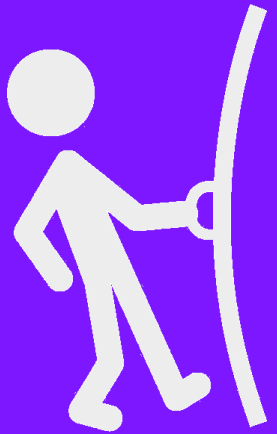
Gymnastaten
Gymnastaten

BLUE
WAVE

Forene krefter og legg til rette for gode prosesser

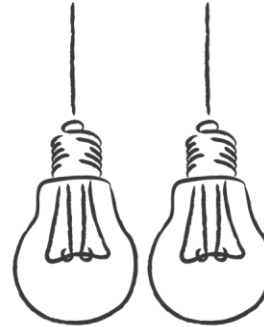

- Etterspørselsdrevet innovasjon
- Behovseier **motiverer (pull)** markedet til å utvikle nye løsninger

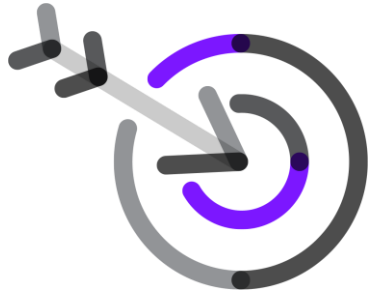

PULL

- Teknologidrevet innovasjon
- Leverandører **selger inn (push)** sine nye løsninger til behovseiere

PUSH

FELLESPROSESSER

sammen om utfordringene i vannbransjen

Hva er et fellesinitiativ?

- Når flere med samme behov går sammen om å utfordre markedet for å få opp nye løsninger
- Felles prosess om behovsavklaring og møte med markedet
- Tydelig eierskap hos de offentlige virksomhetene
- Ulikt utgangspunkt for prosess avhengig av top – down vs. down – up

Hva samarbeider virksomhetene om?

- Behovsfasen
- Organiseringen
- Dialogen
- Konkurransesgrunnlag
- Utvikling

Resultat:

- Mange velger å anskaffe sammen, andre velger å ta kunnskapen fra prosessen inn i egne anskaffelser
- Flere parallelle utviklingsløp

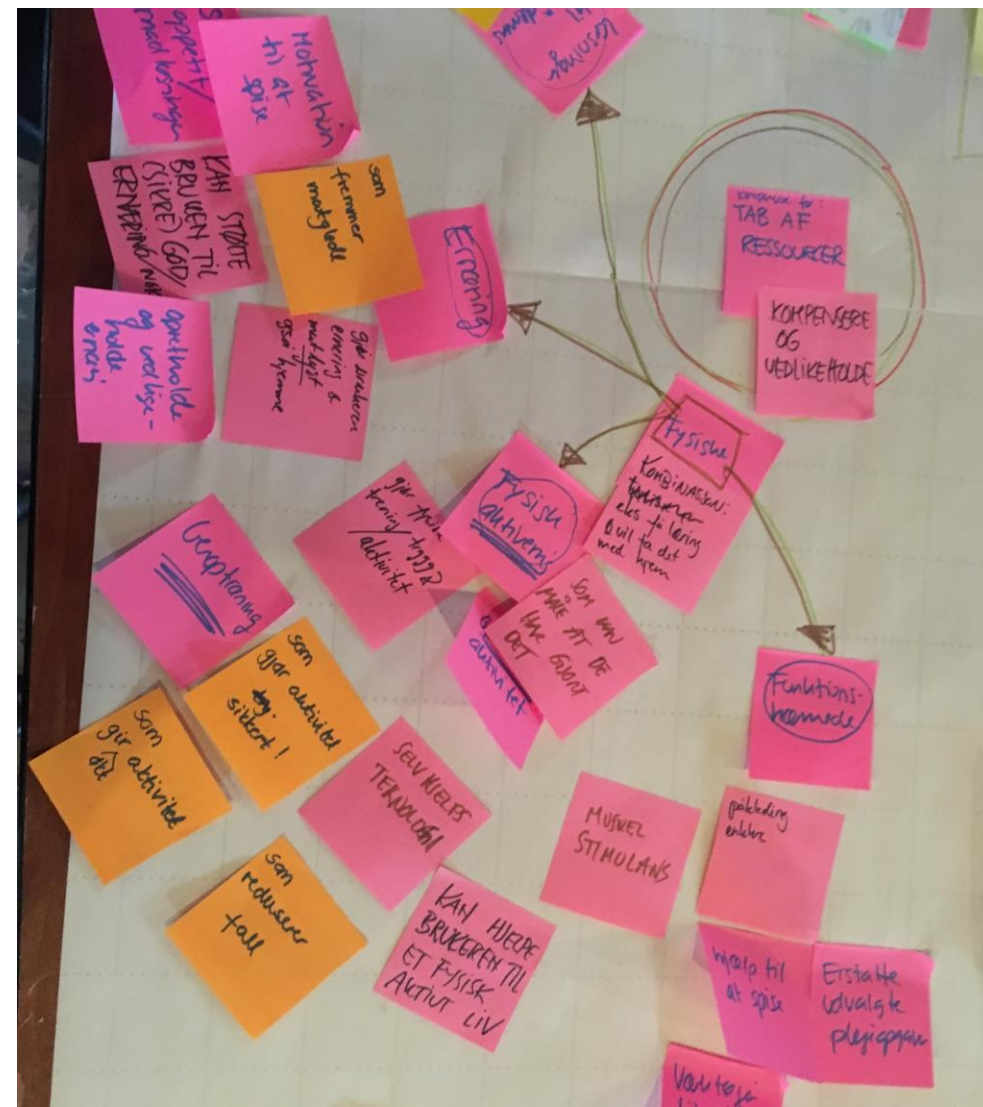
Hvorfor fellesinitiativ?

- Større innovasjonshøyde
- Forente krefter gir markedsmakt til å få opp nye løsninger
- Muligheter for serieproduksjon – et større marked
- Vi får flere i gang, raskere
- Kan gi større muligheter for å få virkemidler

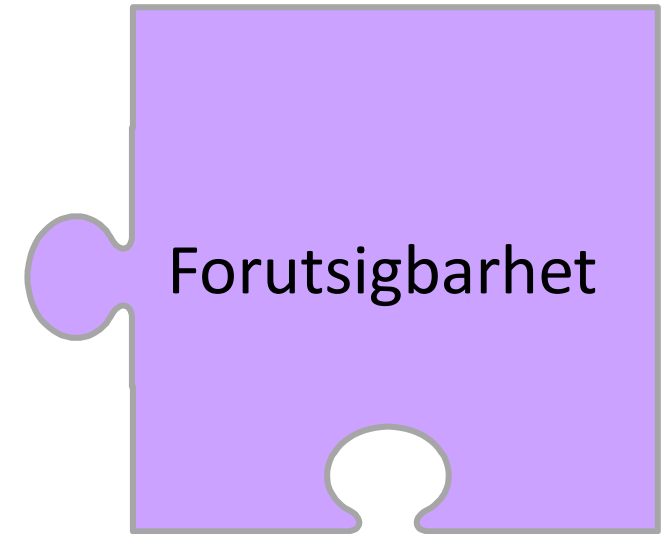
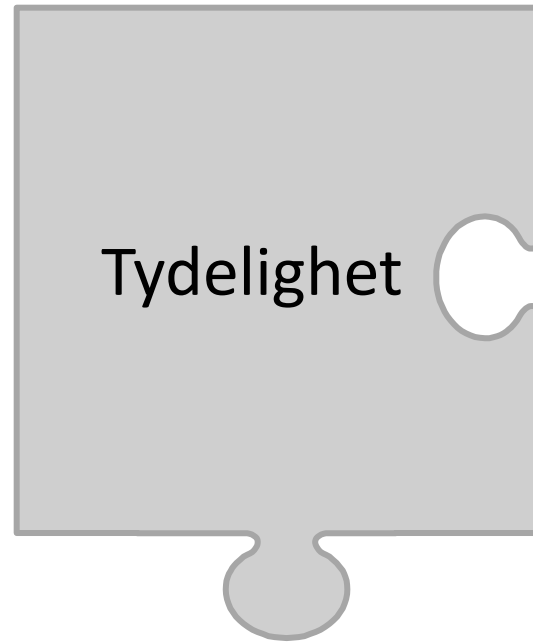
LUPs rolle i fellesprosesser

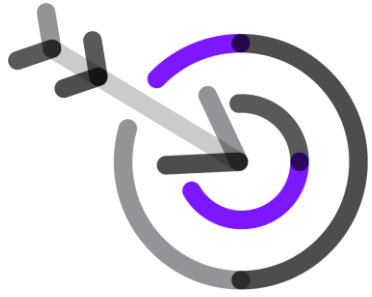
- Identifisere lead
- Koble på de riktige aktørene
- Koordinering og planlegging
- Synkronisere følgevirkninger
- Øke innovasjonshøyden gjennom prosessen
 - Behovsavklaring
 - Dialogaktiviteter
 - Koble på virkemidler
- Løpende formidling eksternt og til følgere

**Nøkkelfaktorer
for å få med
leverandørene
på å innovere**

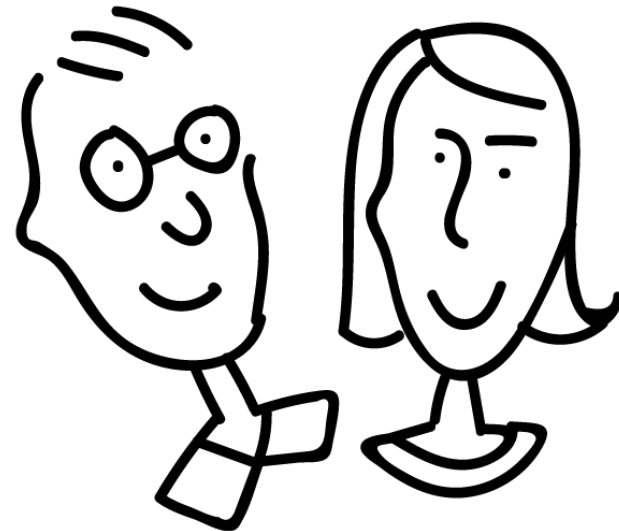
Fellesprosesser bidrar til det!

Sammen om slambehandling ...

Jørgen og Cecilie

Mer avløpsrensing – mer slam ...

Miljømyndighetene skjerper praksis mht håndheving av krav til:

- Sekundærrensing
- Nitrogenfjerning i Oslofjordens nedbørfelt

Medfører behov for store investeringer og ...

- mer slam
- behov for flere behandlingsanlegg over hele landet – underkapasitet i dag

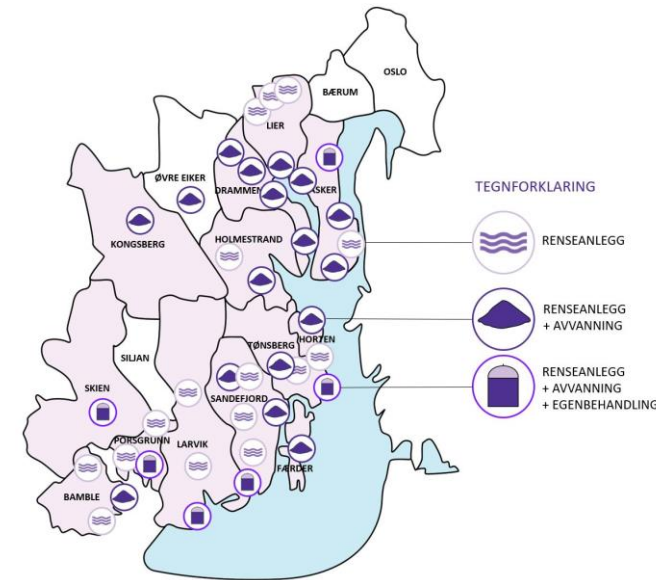

JA! Alle er med videre i neste steg!

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Oppstartsmøte
25. Mai 2022

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Info.møte
videre prosess
21. Juni 2022
(digitalt)

Workshop OPPSTART
27. sept. 2022
(fysisk)

Oppsummering WS OPPSTART
+ forpliktet delttagelse i videre prosess
17. okt. 2022
(digitalt)

BEHOV workshop
24. nov. 2022
(fysisk)

Oppsummering WS BEHOV
19. des. 2022
(digitalt)

DIALOG Forberedende WS
9. feb. 2023
(fysisk)

DIALOG m/markedet/aktører
19. april 2023
(fysisk)

FOREDL og bearbeide info. fra markedet ++
Vår/høst 2023

BESLUTTE/ HVORDAN ANSKAFFE
Forberede konkurranse
Høst/vinter 2023

Arb.gr.møte 7. Juni 2022

Arb.gr.møte 24. aug. 2022

Arb.gr.møte 4. nov. 2022

Arb.gr.møte des. 2022

Arb.gr.møte 17. feb 2023

Arb.gr.møte

Arb.gr.møte

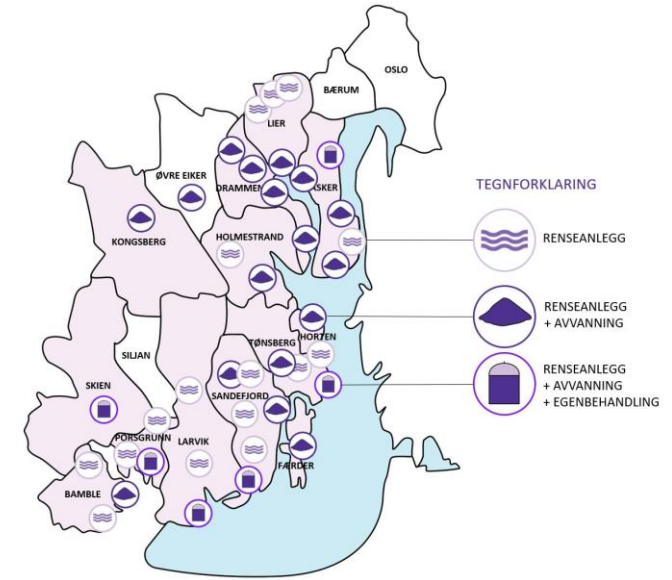
Rammer for prosessen:

- Etablert arbeidsgruppe bestående av Jørgen Fidjeland (Tønsberg renseanlegg), Petter Hellum (Porsgrunn), Alexander Vedeler (Drammen), Arne Haarr (Norsk Vann) og Cecilie Endresen og Gørill Horrigmoe (LUP)
- Informere og forankre prosess / oppfatninger / beslutninger med alle kommunene kontinuerlig i prosessen – så alle er omforent og står samlet bak hvert steg i prosessen 😊

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Oppstartsmøte
25. Mai 2022

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Info.møte videre prosess
21. Juni 2022 (digitalt)

Workshop OPPSTART
27. sept. 2022 (fysisk)

Oppsummering WS OPPSTART + forpliktet deltagelse i videre prosess
17. okt. 2022 (digitalt)

BEHOV workshop
24. nov. 2022 (fysisk)

Oppsummering WS BEHOV
19. des. 2022 (digitalt)

DIALOG Forberedende WS
9. feb. 2023 (fysisk)

DIALOG m/markedet/aktører
19. april 2023 (fysisk)

FOREDLER og bearbeide info. fra markedet ++
Vår/høst 2023

BESLUTTE/ HVORDAN ANSKAFFE Forberede konkurranse
Høst/vinter 2023

Arb.gr.møte 7. Juni 2022

Arb.gr.møte 24. aug. 2022

Arb.gr.møte 4. nov. 2022

Arb.gr.møte des. 2022

Arb.gr.møte 17. feb 2023

Arb.gr.møte

Arb.gr.møte

1. Utgangspunkt

Havnen

Hva er hensikten med reisen? Skal den bidra til å løse en utfordring eller et problem? Formuler gjerne utfordringen som et spørsmål

Er dere sikker på at utfordringen, problemet eller behovet løses ved at dere anskaffer en løsning, et produkt, eller tjeneste?

3.

Fyrtårnet

Fins det strategier som bør vise retning?

4.

Still inn roret

Vurdér og finn teknologiske, økonomiske og juridiske rammebetingelser for løsningen som skal anskaffes.

Hvordan påvirker disse rammebetingelsene retningen?

5.

Velg reiserute

Fins det retninger eller områder det allerede jobbes med som bidrar til å løse problemet?

Finnes det alternative måter å løse problemet på og som kan være aktuelle retninger for anskaffelsen?

Hva er den mest sannsynlige «farbare veien» som er mulig å følge ut fra rammer dere har kartlagt?

6.

Medvind og motvind

Er det interne ressurser eller andres erfaringer man kan dra nytte av i prosessen?

Finnes det hendelser eller faktorer som kan påvirke reisen (prosessen) og rammebetingelsene negativt?

7.

Mannskap, kaptein og passasjer

Mannskapet – Hvem skal sitte i båten hele veien og utgjøre kjernen i anskaffelsesprosjektet?

Kapteinen – Hvem har bedt dere om å legge ut på reisen?

Passasjerer – Hvem bør være med på deler av reisen?

2.

Destinasjonen

Paradisøya

Hvor skal dere, og hvorfor skal dere ut på denne reisen? Beskriv målet og hva dere ønsker å oppnå.

8.

Er beskrivelsen av destinasjonen den samme?

Etter å ha gått gjennom hvert steg på reisen. Se på punkt 1. Havna og 2. Paradisøya igjen. Bør vi om- formulere mål eller utfordring?

Enighet om UTFORDRING som vi ønsket innspill til

1. Alle renseanlegg må håndtere avløpsslammet som oppstår i eget renseanlegg.
 - Vurdere om det skal behandles i eget eller eksternt anlegg
2. Hvordan utnytte ressursene i avløpsslammet
3. Undersøke muligheten til å utvikle et trinnvis modulbasert system der den enkelte kommune / virksomhet tar i bruk det de har behov for i forhold til ambisjoner og størrelse - som kan utvides etter hvert.

Basert på pkt. 1, 2 og 3; er det hensiktsmessig å samhandle; hvem, hvor mange og hvordan vil prosessen gi svar på

Forankring i egen virksomhet/mandat:

Nivå: Virksomhetsleder

Ambisjon: Være en del av en prosess som skal bidra til en anskaffelse av håndtering av avløpsslam – sammen eller alene

Avklare: Ressursbruk inn i arbeidet

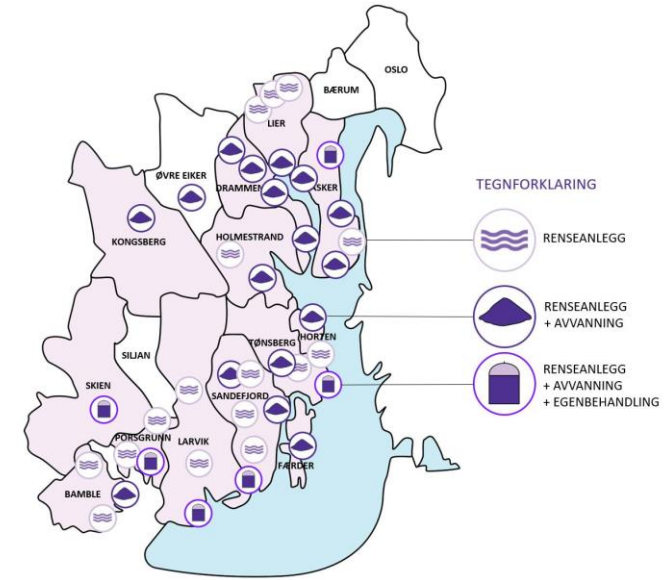
Tidsperspektiv:

Pr. dags dato må en løsning på avhending/behandling av avløpsslammet være i drift 2027 og beslutning om evt. å bygge et slambehandlingsanlegg må være tatt innen 2024. (Signaler fra myndighetene tyder på at fristen kan bli forlenget)

Sammen om slambehandling

13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Oppstartsmøte
25. Mai 2022

Info.møte
videre
prosess
21. Juni 2022
(digitalt)

**Workshop
OPPSTART**
27. sept.
2022
(fysisk)

**Oppsummering
WS OPPSTART**
+ forplikte
deltagelse i videre
prosess
17. okt. 2022
(digitalt)

**BEHOV
workshop**
24. nov. 2022
(fysisk)

**Oppsummering
WS BEHOV**
19. des. 2022
(digitalt)

DIALOG
Forberedende
WS
9. feb. 2023
(fysisk)

**DIALOG
m/markedet/
aktører**
19. april 2023
(fysisk)

**FOREDLER og
bearbeide** info.
fra markedet ++
Vår/høst 2023

**BESLUTTE/
HVORDAN
ANSKAFFE**
Forberede
konkurranse
Høst/vinter 2023

Arb.gr.møte7.
Juni 2022

Arb.gr.møte
24. aug. 2022

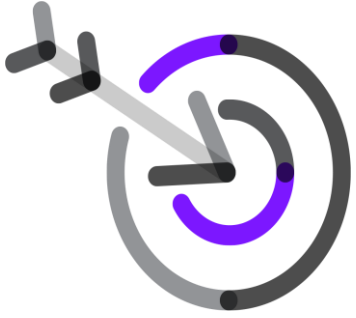
Arb.gr.møte
4. nov. 2022

Arb.gr.møte
des. 2022

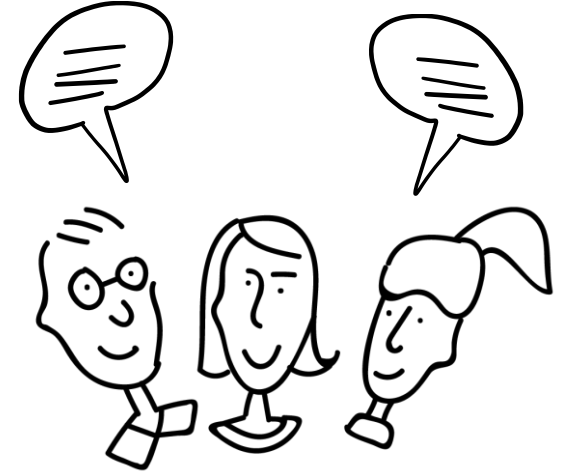
Arb.gr.møte
17. feb 2023

Arb.gr.møte

Arb.gr.møte

Behovet?

Hvem er aktørene?

Hva vil de oppnå? Gevinster? Effekter?

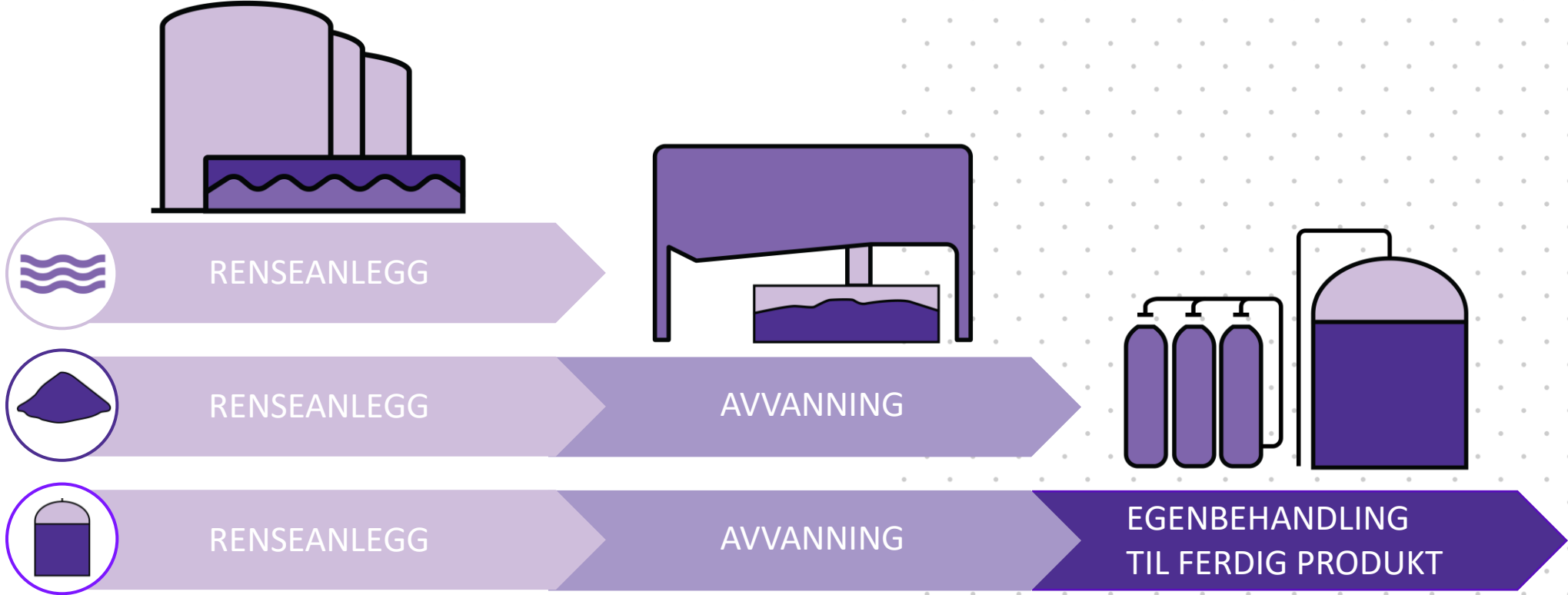
Hva er problematisk i dag?

Hva trenger aktørene/brukerne i en fremtidig løsning?

Første utkast til behovsbeskrivelse

Typar slamprodusenter

Aktører

i verdikjeden for slam

★ PRIORITERTE AKTØRER FOR BEHOVSKARTLEGGING

BERØRTE INNBYGGERE

EIERE

MYNDIGHETER

KUNNSKAPSBÆRERE

ABONNENTER

TURGÅERE

NABOER

★ KOMMUNEDIREKTØR

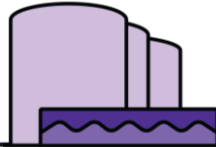
★ POLITIKERE

MATTILSYNET
PLANMYNDIGHET
LANDBRUKSMYNDIGHET
HELSEMYNDIGHET
MILJØMYNDIGHET
BEREDSKAPSMYNDIGHET
STATSFORVALTER
EU

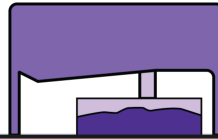
ANSATTE
TEKNOLOGIBEDRIFTER
FORSKNINGSAKTØRER
KONSULENTER

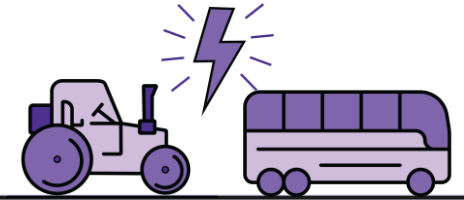
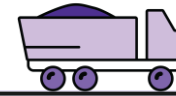
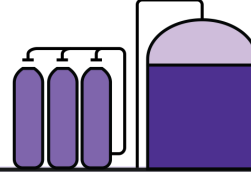
RENSEANLEGG

AVVANNING

PROSESSERING

SLAMKILDER

HUSHOLDNINGER
INDUSTRI
BØNDER

ANDRE KILDER

SEPTIKK
RENOVASJONSSLESKAP
KJEMIKALIELEVERANDØRER

SLAMPRODUSENTER

★ RENSEANLEGG MED AVVANNING OG EGENBEHANDLING

★ RENSEANLEGG MED AVVANNING

★ RENSEANLEGG

TRANSPORTØRER

SLAMSPREDERE

MELLOMLAGRING

★ REGIONALE MARKEDER

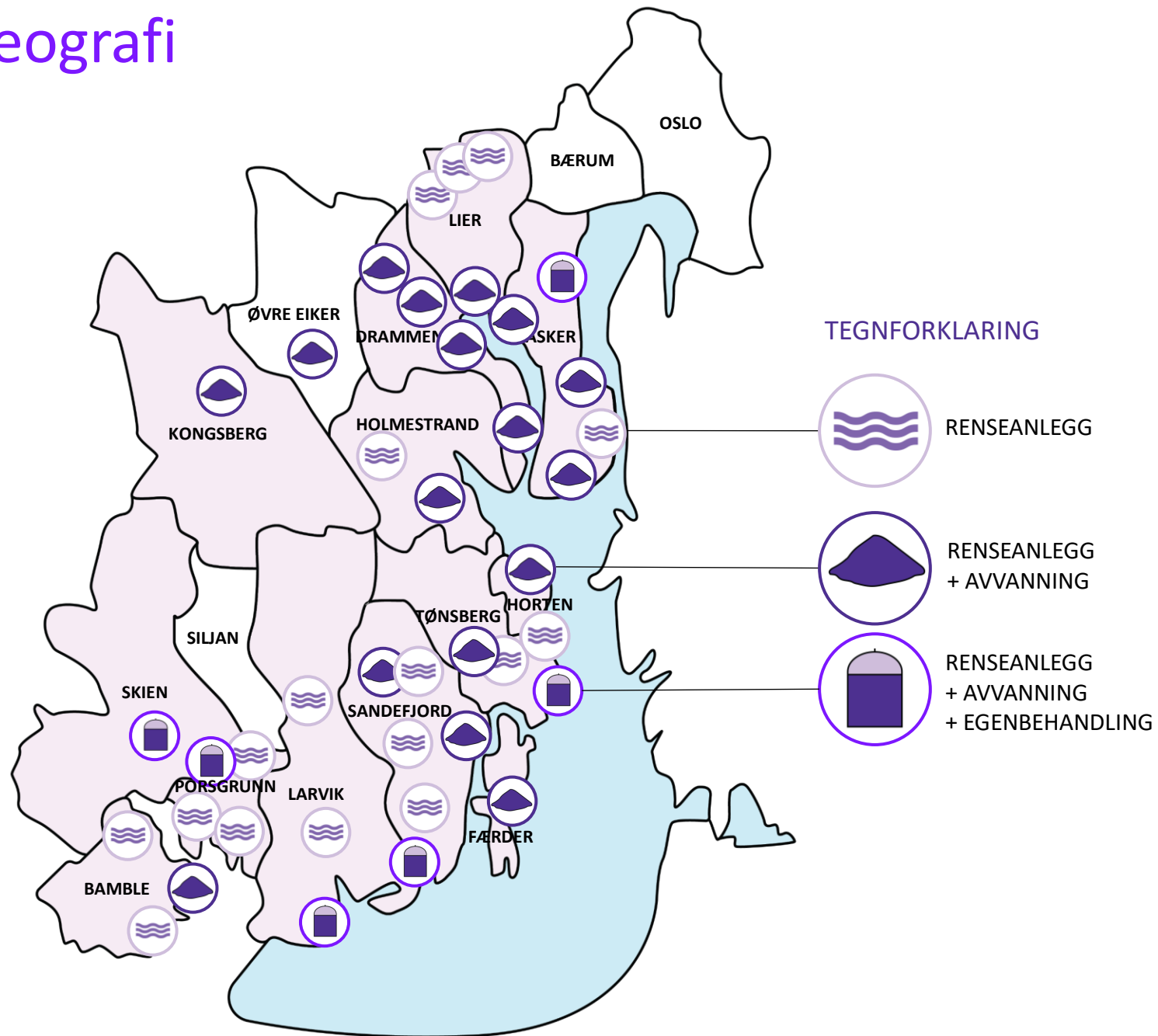
BØNDER
ANLEGGSGARTNERE
BIOKULLMOTTAKER
BIOGASSMOTTAKER
STRØMMOTTAKER
ENERGIMOTTAKER
HYDROGENMOTTAKER
BODIESEL MOTTAKER
MATVAREINDUSTRI
ANDRE...

PROSESSLEVERANDØRER

PYROLYSE
TØRKING BIOKULL
BIOGASS PRODUSENT
BIO-DIESEL PRODUSENT
HYDROGEN PRODUSENT
CO2 PRODUSENT

FOSFOR PRODUSENT
FORBRENNING
KOMPOSTERING
ENERGIPRODUSENT
RESSURSGJENVINNER
ANDRE...

Aktørkart - geografi

Slammengder Tørrestoff (TS) m/25%

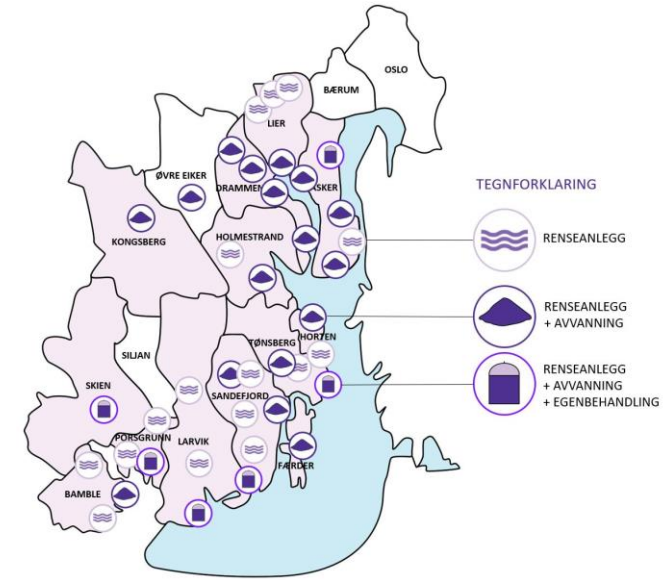
Asker	2 000
Lier	4 500
Drammen	16 000
Holmestrand	2 000
Kongsberg	4 000
Horten	3 500
Tønsberg og Færder	17 000
Sandefjord	5 000
Larvik*	6 500
Porsgrunn og 60% Skien*	10 000
Skien	3 000
Bamble	1 500
SUM	75 000

* mengder før utråtning

Sammen om slambehandling

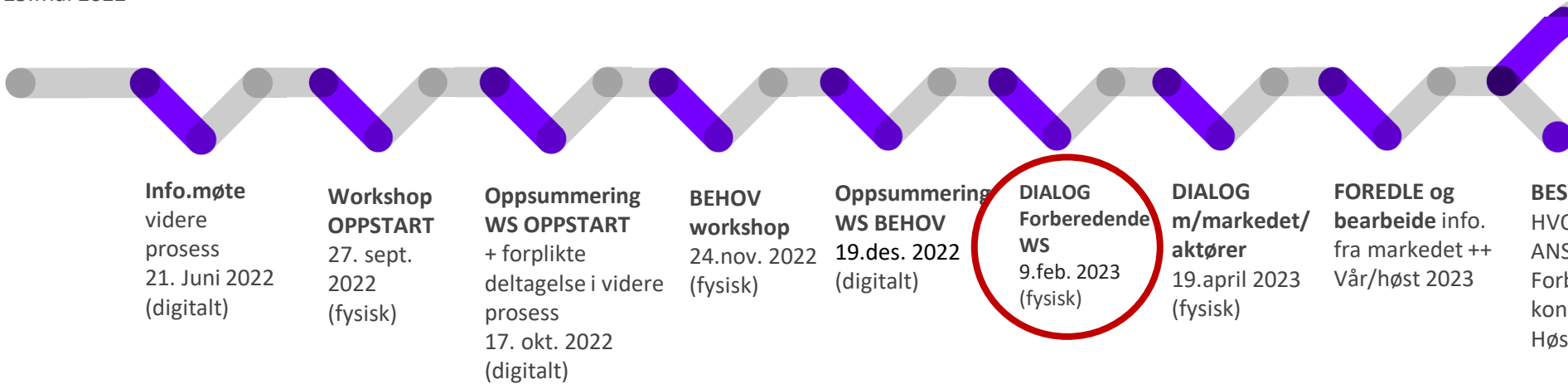
13 kommuner – minske utslipp og øke ressursutnyttelse

Anskaffe sammen? Med noen/alle?
2024

Anskaffe alene?

Oppstartsmøte
25. Mai 2022

Info.møte
videre prosess
21. Juni 2022
(digitalt)

Workshop OPPSTART
27. sept. 2022
(fysisk)

Oppsummering WS OPPSTART
+ forpliktet delttagelse i videre prosess
17. okt. 2022
(digitalt)

BEHOV workshop
24. nov. 2022
(fysisk)

Oppsummering WS BEHOV
19. des. 2022
(digitalt)

DIALOG Forberedende WS
9. feb. 2023
(fysisk)

DIALOG m/markedet/ aktører
19. april 2023
(fysisk)

FOREDL og bearbeide info. fra markedet ++
Vår/høst 2023

BESLUTTE/ HVORDAN ANSKAFFE
Forberede konkurranse
Høst/vinter 2023

Arb.gr.møte 7. Juni 2022

Arb.gr.møte 24. aug. 2022

Arb.gr.møte 4. nov. 2022

Arb.gr.møte des. 2022

Arb.gr.møte 17. feb 2023

Arb.gr.møte

Arb.gr.møte

Aktører i verdikjeden for slam

★ PRIORITERTE AKTØRER FOR
BEHOVSKARTLEGGING

DIALOG

BERØRTE INNBYGGERE

ABONNENTER
TURGÅERE
NABOER

EIERE

★ KOMMUNEDIREKTØR
★ POLITIKERE

MYNDIGHETER

MATTILSYNET
PLANMYNDIGHET
LANDBRUKSMYNDIGHET
HELSEMYNDIGHET
MILJØMYNDIGHET
BEREDSKAPSMYNDIGHET
STATSFORVALTER
EU

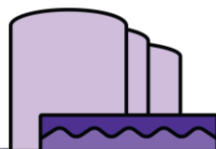

KUNNSKAPSBÆRERE

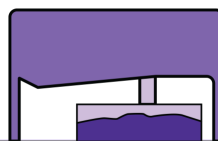

ANSATTE
TEKNOLOGIBEDRIFTER
FORSKNINGSAKTØRER
KONSULENTER

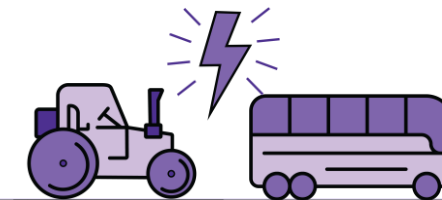
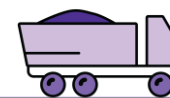
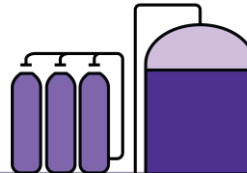
RENSEANLEGG

AVVANNING

PROSESSERING

SLAMKILDER

HUSHOLDNINGER
INDUSTRI
BØNDER

ANDRE KILDER

SEPTIKK
RENOVASJONSSLESKAP
KJEMIKALIELEVERANDØRER

SLAMPRODUSENTER

★ RENSEANLEGG MED AVVANNING OG EGENBEHANDLING

★ RENSEANLEGG MED AVVANNING

★ RENSEANLEGG

TRANSPORTØRER

SLAMSPREDERE

MELLOMLAGRING

PROSESSLEVERANDØRER

PYROLYSE
TØRKING BOKULL
BIOGASS PRODUSENT
BIO-DIESEL PRODUSENT
HYDROGEN PRODUSENT
CO2 PRODUSENT

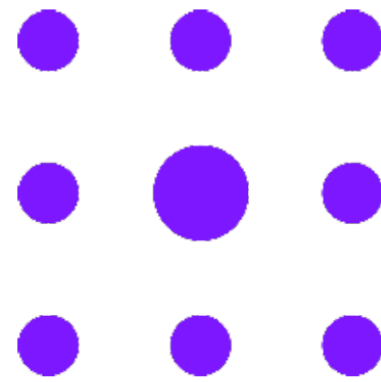
FOSFOR PRODUSENT
FORBRENNING
KOMPOSTERING
ENERGIPRODUSENT
RESSURSGJENVINNER
ANDRE...

★ REGIONALE MARKEDER

BØNDER
ANLEGGSGARTNERE
BIOKULLMOTTAKER
BIOGASSMOTTAKER
STRØMMOTTAKER
ENERGIMOTTAKER
HYDROGENMOTTAKER
BODIESEL MOTTAKER
MATVAREINDUSTRI
ANDRE...

Sammen er vi dynamitt!

LUP
Innovative anskaffelser

Dialogmøte:

**Fellesinitiativ vedr. behovet for anskaffelse av sekundærrenseanlegg
m/nitrogenfjerning**

Når: Onsdag 22.mars kl.09.00 – 12.00

Sted: Nationalteatret konferansesenter, Kommunenes Hus, Haakon VII gate 9,
Vika Oslo

Steg 1 Avklare — hva vi egentlig trenger.

Steg 2 Forankre — en innovativ anskaffelsesprosess

Steg 3 Kartlegge — behov og brukere

Steg 4 Undersøke — marked og mulige løsninger

Steg 5 Dialog — om mulige løsninger

Steg 6 Veivalg — kjøpes, eller må det utvikles?

Steg 7 Forberede — konkurransegrunnlag og utlysning

Steg 8 Gjennomføre — velge tilbud og inngå avtale

Steg 9 Oppfølging — bruke avtalen å ta ut gevinster

Metode og verktøy – Innovative anskaffelser

Oppstart

Planleggingsverktøy

Ark 1 av 1

- Utgangspunkt**
Havnen
Hva er hensikten med reisen? Skal den bidra til å løse en utfordring eller et problem? Formulér gjerne utfordringen som et spørsmål!

Er dere sikker på at utfordringen, problemet eller behovet løses ved at dere anskaffer en løsning, et produkt, eller tjeneste?
- Destinasjonen**
Paradisøya
Hvor skal dere, og hvorfor skal dere ut på denne reisen? Beskriv målet og hva dere ønsker å oppnå.

Er beskrivelsen av destinasjonen den samme?
- Fyrstøvet**
Finn de strategier som bør være retning?

Hvordan påvirker disse rammebetingelsene reisen?
- Motvind og motvind**
Er det interne ressurser eller andre erfaringer man kan dra nytte av i prosessen?

Finnes det hendelser eller faktorer som kan påvirke reisen (prosessen) og rammebetingelsene negativt?
- Stell inn roret**
Vurder og finn teknologiske, økonomiske og juridiske rammebetingelser for løsningen som skal anskaffes.

Hvordan påvirker disse rammebetingelsene reisen?
- Velg reiserute**
Finn det retningen eller områder det allerede jobbes med som bidrar til å løse problemet?

Finnes det alternative måter å løse problemet på og som kan være aktuelle løsninger for anskaffelsen?
- Mannskap, kaptein og passasjerer**
Mannskapet - Hvem skal sikre båten hele veien og utgjøre kerne i anskaffelsesprosessen?

Kapteinen - Hvem bør lede dere om å legge ut på reisen?

Passasjerer - Hvem bør være med på dette av reisen?

Behovskartlegging

Behovsverktøy | Akterene Ark 1 av 1

Behovsverktøy | Personas Ark 2 av 1

Behovsverktøy | Behovstabel Ark 3 av 1

Behovsverktøy | Kompasset Ark 4 av 1

Behovsverktøy Ark 5 av 1

Planlegging av markedsdialog

Planleggingsverktøy for markedsdialog Ark 1 av 2

- Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes

Målet for anskaffelsen skal også stå i dialognotatet. Skriv inn i kap. 2 i dialognotatet.
- Målet med dialogen?**
Hvorfor markedsdialog?
- Hvem er interesserte i anskaffelsesprosjektet?**
Hvem er interesserte i disse mål og aktiviteter i dialogen?
- Under forberedelse**
Hva skal vi ha dialog om?
Hvem ønsker vi å ha dialog med?
Hvordan skal dialogen gjennomføres?
- 1. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 2. Målet med dialogen?**
Hvorfor markedsdialog?
- 3. Hvem er interesserte i anskaffelsesprosjektet?**
Hvem er interesserte i disse mål og aktiviteter i dialogen?
- 4. Under forberedelse**
Hva skal vi ha dialog om?
Hvem ønsker vi å ha dialog med?
Hvordan skal dialogen gjennomføres?
- 5. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 6. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 7. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 8. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 9. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 10. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 11. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 12. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes
- 13. Mål for anskaffelsen/løsningen**
Behovet som skal dekkes

Til slutt
Sett dato i tidsplassen for når dialognotatet skal være ferdig og dato for kunnngjøring av dialogen.

Lederforankring

- Skriv ned i listen:**
Hvilke ledere som er relevante for arbeidet og som blir berørt av løsningen som skal anskaffes, fra toppleder til mellomledere. Får også opp eventuelle politikere.
- Skriv ned i tabellen hvilke aktiviteter dere skal gjennomføre med ledelsen for å:**
 - a. Skape felles forståelse for problemet og sørge for beslutning om å igangsette anskaffelsesprosessen.
 - b. Avklare rammebetingelser og hvordan dere skal håndtere eventuelle endringer i disse underveis.
 - c. Få aksept på problemavgrrensning.
 - d. Avklare og få godkjent personalressurser.

Hvilke ledere er viktig å involvere i denne fasen?
- Skriv ned i tabellen hvilke aktiviteter dere skal gjennomføre med ledelsen for å:**
 - a. Beslutte behovsbekrivelsen som skal brukes i markedsdialogen.
 - b. Vis en førsteversjon av planen for implementering av ny løsning.

Hvilke ledere er viktig å involvere i denne fasen?

Oppstartfasen		
Forankringsaktivitet	Hvem	Dato

Behovsfasen		
Forankringsaktivitet	Hvem	Dato

SPØRSMÅL? REFLEKSJONER?

Cecilie.m.endresen@nho.no